
KULTURALLIANSEN

INNHOOLD

Hvorfor kartlegge?	3
Åsnes kommune	4
Hovedfunnene i Åsnes kommune.....	4
Planer og strategier i Åsnes kommune.....	5
Våre anbefalinger	6
Aktivitet i rommet fordelt på aktivitet.....	8
Hvem eier rommene som brukes	9
Når er husene bygd.....	10
Hvor ligger rommene.....	11
Hva brukes lokalene til	13
Størrelse på rommene	14
Tilgjengelighet.....	15
Tilgang på lager.....	16
Bakgrunnsstøy	16
Rom og hus som er med i undersøkelsen.....	17
Lag og foreninger med aktivitet i de kartlagte rommene.....	17
Bilder fra kommunen.....	18
Om Kulturalliansen.....	19

Forsidebilde:

Åsnes Ungdomsskole, kantina

Foto fra kartleggingen

Hvorfor kartlegge?

Å ha tilgang til egnede lokaler er den viktigste enkeltfaktoren for å sikre et levende kulturliv over hele landet. Dessverre er dette mangelvare, spesielt for de lokale frivillige kulturorganisasjonene. Selv om mange kommuner har god oversikt over sine kulturlokaler, så er savnet etter en uttømmende og landsomfattende kartlegging stort. Kulturalliansen har derfor, i samarbeid med Norsk musikkråd og Kulturrom, tatt initiativ til å gjennomføre dette. Vi mottar støtte fra Kulturdepartementet og Sparebankstiftelsen til kartleggingen, og har også bred støtte i fylkeskommuner, politikere og – ikke minst – fra kultursektoren og våre egne medlemmer.

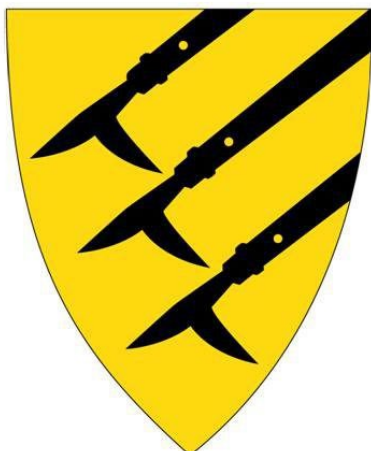
Kulturalliansens kartlegging omfatter lokaler som brukes av kulturfrivilligheten i en kommune. Målet med kartleggingen er å gi kommunen et grunnlag for å lage en plan for sine kulturarener, og et utgangspunkt for dialog med frivilligheten om tilstand og behov.

For å kunne sammenligne Åsnes kommune med relevante tall, har vi valgt å bruke tall fra den første samlingsrapporten over 25 kommuner («Kartlegging av 25 kommuner»). Hovedfunnene derfra er:

- De fleste lagene har øving og framføring i kommunale og organisasjonseide bygg
- 76 % av musikk-øvelsene foregår i lokaler som ikke er akustisk egnet for aktiviteten
- Det er for liten kunnskap blant lagene om hvilke akustiske forhold som egner seg til deres aktivitet
- De fleste korpene, samt mange band, øver i skolebygg
- En tredjedel av alle kor øver i kirker, og enda flere holder konsertene sine der
- Grendehus er arena for mange teatre, band og dansere
- 49,2 prosent av lokalene som lagene øver i, er tilrettelagt for personer med nedsattfunksjonsevne. Flere bygg er tilgjengelig enn det den første pilot-rapporten viste
- Aktivitetene har ikke tilstrekkelig tilgang til lager
- Det er stort behov for oppgradering av organisasjonseide bygg

Åsnes kommune

- inkluderende og miljøbevisst

Hovedfunnene i Åsnes kommune

I Åsnes er det kartlagt 13 lokaler som brukes av kulturfrivilligheten. Blant hovedfunnene er det ingen store overraskelser, men brukerne som har svart virker litt mer fornøyd med lokalene enn gjennomsnittet fra andre kommuner. For øvrig ønsker vi å trekke fram:

Alder:

Lokalene som benyttes er ganske gamle; ingen av lokalene er bygget etter 1980.

Egnethet:

I tilbakemeldingene fra brukerne er det mange som er fornøyd, f.eks. med lokaler som brukes til musikkøvelser på Åsnes ungdomsskole.

Eksempler på brukererfaringer fra andre lokaler:

Rådhuskinoen er et lokale flere lag bruker, og en av dem skriver:

*«Tungvint å få stoler, slagverksutstyr, instrumenter o.l. opp på scena.
Lite plass på scena når det er fullt korps.»*

Skolekjøkkenet på Sønsterud barneskole brukes når Åsneskoret har øvelser.

Fungerer bra: *«Uforstyrret og ingen trafikk. Lettvint å ordne kaffe og kaker til pausa.*

Disponerer rommet som man vil.» «Nok plass, gratis å bruke»

Fungerer ikke så bra: *«Må flytte på møbler, og rydde etter hver øvelse. Bord og stoler er tilpasset barn, så ikke egnet for voksne.» «Ofte for varmt». Mellomfornøyd med akustikken.*

Forslag: *«Ønsker mer lagerrom, men er fornøyd med å bruke rommet.»*

Vi vet at vår kartlegging ikke gjenspeiler hele kulturlivet i Åsnes, f.eks. har Åsnes Husflidslag varierte aktiviteter og kurs på Sønsterud som ikke er med her. Våre kartleggere har hatt lettest tilgang til lokaler som brukes av musikklivet. Vi oppfordrer kommunen til selv å kartlegge flere lokaler som er i bruk dersom de ikke kjenner dem godt allerede.

Tilgjengelighet:

Kommuneplanen sier «Alle bør gis muligheter for deltakelse i kulturaktiviteter og kulturopplevelser gjennom universell utforming.»

I vår kartlegging av Åsnes ser vi at kommunen kommer godt ut når det gjelder hvor tilgjengelige lokalene er for rullestolbrukere. Det er veldig bra!

Når det gjelder lydmiljøet, viser kartleggingen at kirkebyggene har teleslynge, som bedrer lytteforholdene i disse lokalene.

Også mange uten hørselstap har behov eller god nytte av forbedrede lytteforhold. Særlig barn med ADHD, Autisme, lese-skrivevansker, generelle lærevansker samt eldre vil ha behov for et forbedret lyd miljø. Dette gjelder også de med et annet morsmål. Her vil f.eks. teleslynge, auracast og gode akustikkforhold gjøre at aktiviteter og framføringer når en mer mangfoldig allmenhet; både som utøvere og som publikum.

Planer og strategier i Åsnes kommune

Åsnes kommune jobber i 2023 med å utarbeide ny kommuneplan (samfunnsdelen), Den gamle planen, utarbeidet i 2011, har bl.a. disse målene for kulturlivet:

De vil:

- Organisere kultur som egen virksomhet, med egen virksomhetsleder. Kultursektoren skal være koordinator og tilrettelegge for aktivitet i samarbeid med det frivillige.
- Kultur skal være et virkemiddel for bolyst, innflytting og etablering av virksomheter innenfor ulike næringer.
- Ha et inkluderende kulturhus på Flisa.

Pr. september 2022 ligger kultur og frivillighet som en enhet under sektor for samfunnsutvikling. Enheten har ifølge kommunens nettsider 6,5 årsverk.

Politisk er kultur ett av mange områder for kommunens «utvalg for samfunnsutvikling».

I den årlige handlings- og økonomiplanprosessen foregår prioriteringen mellom de ulike tjenesteområdene.

Kultur har ca. 2% av driftsutgiftene, mens grunnskolen og helse/omsorg er de to store postene i budsjettet for 2023.

Av investeringer i 2023 er det satt av noe til teknisk utstyr i Rådhuskinoen, litt til skatepark, men for øvrig kjemper kulturlivet om midler sammen med vann, avløp, barnevern osv.

Åsnes er en kommune med ca. 7200 innbyggere, og kommunen har en krevende økonomi. Den er pr. juni 2023 på ROBEK-lista. Det betyr at kommunen har begrenset økonomisk handlingsrom og må få budsjett og lån godkjent av staten.

Ved eventuell ombygging/endringer i gamle lokaler, vil nye regler for sikkerhet, HMS og tilgjengelighet føre til krav om utbedringer. Da kan man i tillegg se på utfordringene med å gjøre lokalene bedre egnet for den aktiviteten som foregår – eller kan foregå – i rommene.

Våre anbefalinger

Samarbeid:

Vi mener det er viktig med et godt samarbeid mellom kommunen og det organiserte, frivillige kulturlivet for å best mulig å støtte de lokale aktivitetene. Vi ser at kommunen også omtaler dette: «Kommunen har mange aktive frivillige lag og foreninger som bidrar i lokalsamfunnet. Det er i de fleste tilfeller ikke store ressurser fra kommunen som trenges for å tilrettelegge for frivilligheten, men gevinsten er stor for samfunnet og den enkelte.» [Sitat budsjett 2023, punkt 6.16](#) Vi håper kommunen sammen med musikkråd og andre møtepunkter med kulturfrivilligheten, jobber videre med god oversikt over lag og aktiviteter.

Vi anbefaler å utnytte forprosjektfasen for den nye skolen

Kommunestyret har gjort vedtak om strukturendring av barneskolene i Åsnes. Dette medfører at Jara skole og Sønsterud skole avvikles fra august 2024, og alle barneskoleelevene samles på Åsnes barneskole på Flisa. Kulturfrivilligheten har allerede blitt aktivt involvert denne høsten under planleggingen av Nye Åsnes barneskole. Det gir mulighet til å veilede og gi innspill for å dekke flere av behovene til kulturaktivitetene før kommunens kontraktsinngåelse med entreprenør i desember. Kommunen skriver selv på sine nettsider at «Kulturskolen har i dag dårlige lokaler og ingen egne lokaler, noe som utfordrer organiseringen. Dette vil endres når ny skole tas i bruk.»

Lagerplass: Vi minner om at lagerplass er viktig for mange aktiviteter.

Akustikk: Vi oppfordrer kommunen til å være spesielt oppmerksom på akustikk og lydforhold. Akustikkmålinger anbefales for de lokaler som skal brukes ofte av musikk- og sanggrupper.

Informasjon om krav til rom som brukes til ulike musikk-aktiviteter finner man her: [Musikklokaler.no](https://www.musikklokaler.no)

Åsnes: «Gjesåssjøen sørfra, sett fra fylkesvei 2084»

Foto: Jan-Tore Egge. Wikimedia commons, [CC-BY SA 4.0](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Gjesåssjøen.jpg) File:Gjesåssjøen.jpg

Hvordan har vi jobbet med kartleggingen?

Hovedmålet for prosjektet er å gi kunnskap om lokaler som brukes til kulturformål – hvem som er eier, hvem som bruker dem, og om de er egnet til den bruken de har. Med det nye kartleggingsverktøyet skal de viktigste opplysningene om lokalene registreres og settes i sammenheng. I hovedsak er det kulturfrivilligheten selv som gjennomfører kartlegginger, mot et lite dugnadstilskudd. Vi ser også at fylkeskommunene er interessert, og oppfordrer kommunene til å ta et ansvar, noe flere kommuner også har gjort.

Kulturalliansen samarbeider på mange ulike måter for å nå fram på den måten vi best når fram i hver enkelt kommune. I Åsnes kommune er det Åsnes musikkråd som i samarbeid med Innlandet musikkråd har utført kartleggingen våren 2023. Kulturalliansen takker for god innsats.

Selve databasen som er opprettet består av kartlegginger av rom, lokaler, arenaer og hus som brukes i kultursammenheng, både til øvelse, undervisning, produksjon, forestillinger og framvisning. Kartleggingen fanger ikke bare opp de mest sentrale opplysninger om lokalene, men også brukernes egne oppfatninger av lys- og lydforhold, lager, ventilasjon og tilgang. Brukerne har i tillegg mulighet til å forklare hva de er spesielt fornøyde eller misfornøyde med. Hele databasen ligger tilgjengelig på www.database.musikklokaler.no/kultur

Erfaringsmessig er dette innsikt og kunnskap som mange kommuner er interesserte i, siden de gjerne får spørsmål fra ulike aktører om tilgang til lokaler. Kommunene har også et ansvar for å sørge for at det er en likebehandling mellom ulike frivillige aktører når det kommer til anlegg og lokaler. Da trengs det kunnskap om hvem aktørene er, hvilke behov de har, og hva som eventuelt er utfordringene med tilgang og egnethet.

Vi anbefaler også at man går inn i den nye ressursiden Kulturlokaler.no. Der kan du finne råd og veiledninger om utbedring av eksisterende lokaler og bygging av nye kulturbygg, med sjekklister for rom til ulike typer bruk.

Kulturalliansen takker Åsnes musikkråd og Innlandet musikkråd for god innsats med kartleggingen, og ønsker lykke til med videre arbeid.

Oslo, september 2023

Marianne Ween

Daglig leder

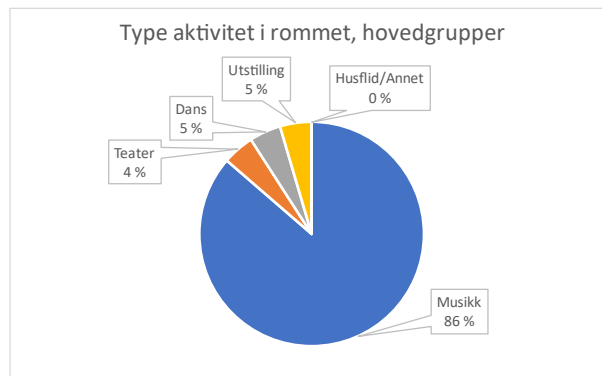
Åse Nilsen / Marie Hustad

prosjektmedarbeidere

Aktivitet i rommet fordelt på aktivitet

Antall rom som brukes av hver kultursjanger

Type aktivitet	Antall
Musikk	19
Teater	1
Dans	1
Utstilling	1
Husflid	0
Annet	0
Sum	22

Type aktivitet, musikk	Antall
Kor	9
Annet lydsvak	0
Korps	9
Annet lydsterk	1
Band	0
Annet forsterket	0
Sum	19

Lydsvak musikk (Akustisk lydsvak musikk):

Musikk som framføres med primært lydsvake instrumenter eller sang. Typiske grupper er sangkor, vokalensembler, visegrupper, strykeorkester og grupper med strengeinstrumenter (for eksempel gitar) uten forsterking.

Forsterket musikk:

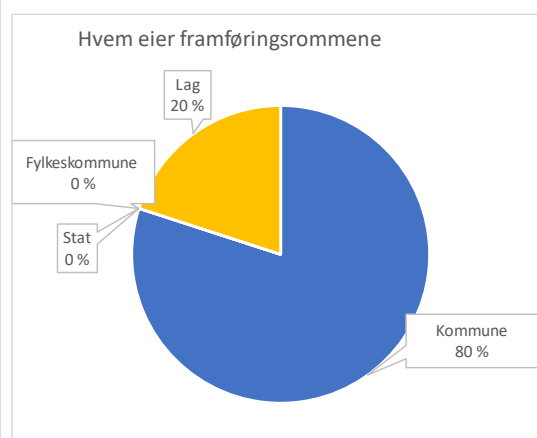
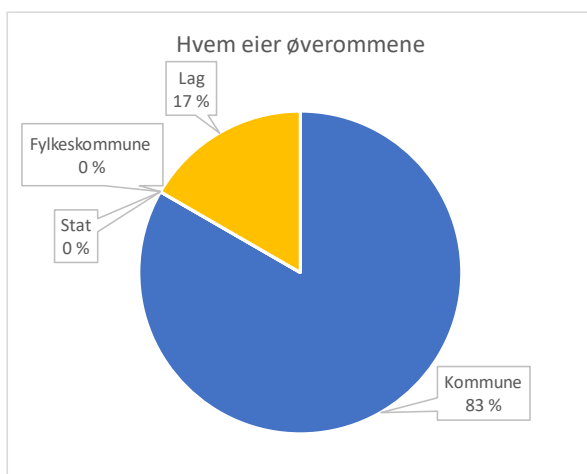
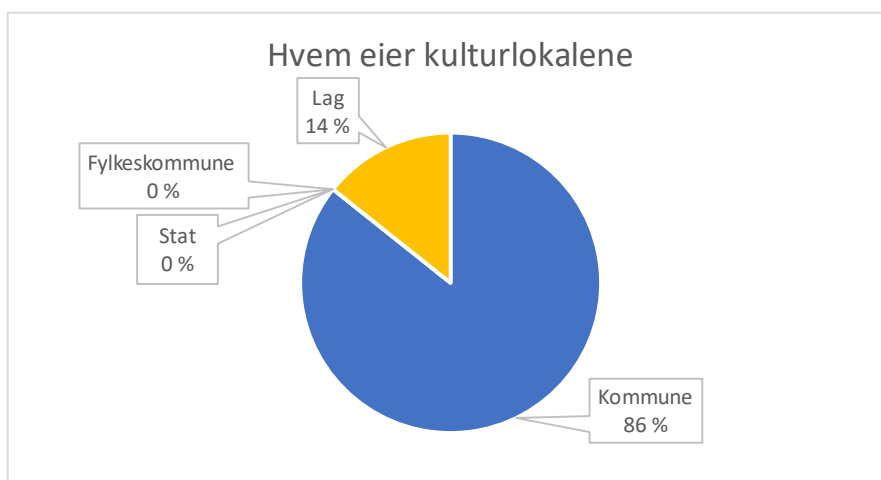
Forsterket musikk omfatter all musikk som formidles via forsterker- eller PA-anlegg, dvs. pop- og rockeband (inkl. elektronika), jazzband, vokalgrupper, storband samt musikaler eller lignende, der lyd hovedsakelig spres gjennom forsterkeranlegg.

Lydsterk musikk (Akustisk lydsterk musikk):

Musikk som framføres med akustiske instrumentere som produserer kraftig lyd. Typiske grupper er brassband, janitsjarkorps, storband og symfoniorkester med blåsergruppe. Slagverk og operasang går inn i denne kategorien.» Kilde: Norsk musikkråd

Hvem eier rommene som brukes

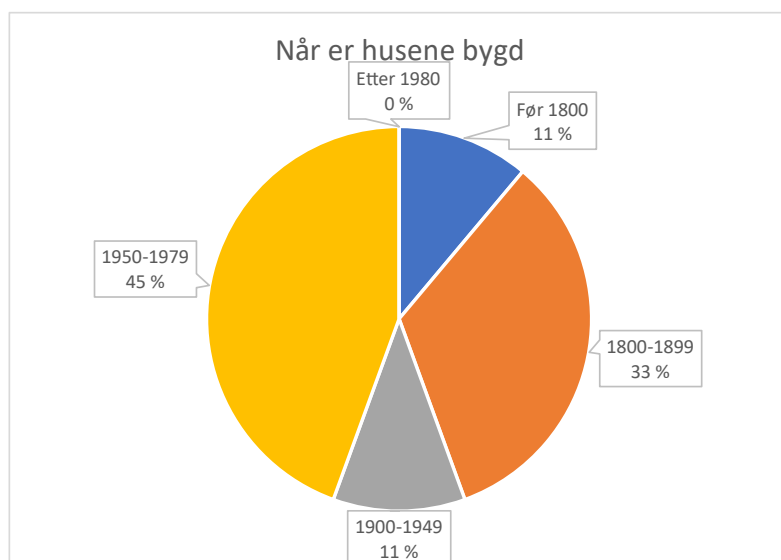
Eiertype	Rom	Aktivitet øving	Aktivitet framføring
Kommune	12	10	8
Fylkeskommune	0	0	0
Stat	0	0	0
Lag	2	2	2
SUM	14	12	10

Eierskap til rommene er interessant fordi det sier noe om hvem som har ansvar for – og mulighet til – å forbedre standard og å tilpasse lokalene bedre til ulike kulturaktiviteter. Det sier også noe om hvilke tilskudd som kan være aktuelt å søke for å få til forbedringer.

Når er husene bygd

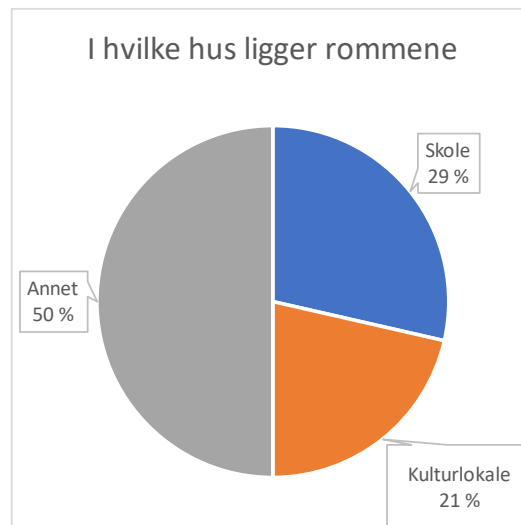
Byggeår	Antall
Før 1800	1
1800-1899	3
1900-1949	1
1950-1979	4
Etter 1980	0
Sum	9

Byggeår er interessant fordi nye regler for sikkerhet, HMS og tilgjengelighet kan føre til påkrevde utbedringer i tillegg til utfordringene med å gjøre lokalene bedre egnede for den aktiviteten som foregår – eller kan foregå – i rommene.

Hvor ligger rommene

Type hus	Antall rom
Skole	4
Kulturlokale	3
Annet	7
Sum	14

Hustype	Undertype	Øving	Framføring
Skole	Barneskole	1	0
Skole	Ungdomsskole	3	1
Skole	BU-skole	0	0
Skole	Videregående	0	0
Skole	Høyskole	0	0
Kulturskole	Kulturskole	0	0
Kulturlokale	Samfunns-/grendehus	1	1
Kulturlokale	Kulturhus	0	0
Kulturlokale	Fritidsklubb	0	0
Kulturlokale	Konsertsted	1	2
Kulturlokale	Bibliotek	0	0
Kulturlokale	Galleri	0	0
Kulturlokale	Museum	0	0
Annet	Idrettslokale	1	1
Annet	Bar/restaurant/ selskapslokale	0	0
Annet	Kirkebygg (Den norske kirke)	3	4
Annet	Menighetshus (Den norske kirke)	2	1
Annet	Lokaler for øvrige livssyn	0	0
Annet	Eldresenter/sykehjem	0	0
Annet	Barnehage	0	0
Annet	Annet	0	0
Sum		12	10

Hof kirkes kapell benyttes til øving og framføring når Hof kirke er stengt pga høye strømutfgifter (2023).

I hvilke hus ligger øverommene

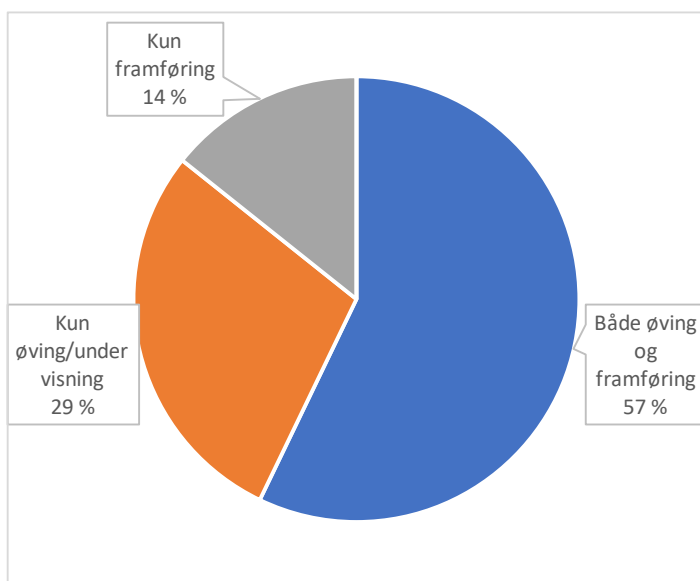
I hvilke hus ligger framføringslokalene

Hva brukes lokalene til

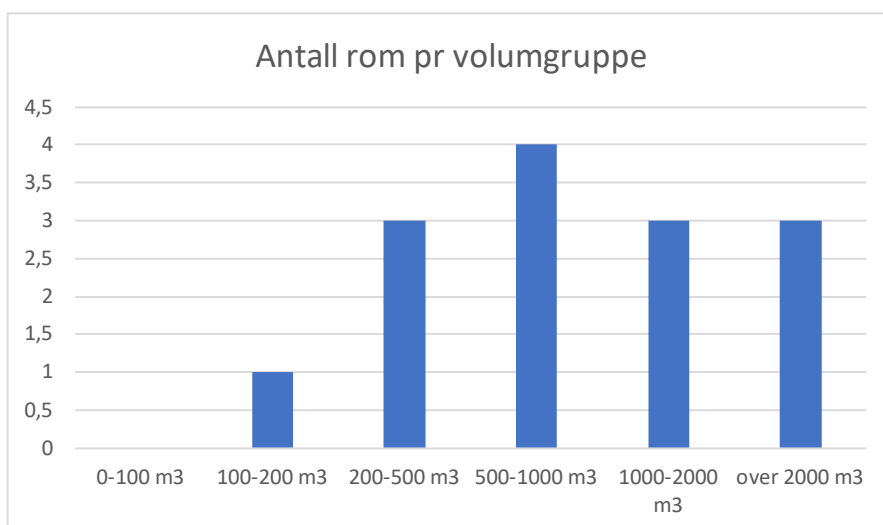
Rommene brukes til

Både øving og framføring	8
Kun øving/undervisning	4
Kun framføring	2
For tiden ikke i bruk	0
Sum	14

Størrelse på rommene

Romstørrelse	Antall
0-100 m ³	0
100-200 m ³	1
200-500 m ³	3
500-1000 m ³	4
1000-2000 m ³	3
over 2000 m ³	3

Rommets størrelse, forholdet mellom lengde og bredde, samt rommets takhøyde, er svært viktig for akustikken og hvor mange utøvere/publikum som rommet er egnet for. Øver og framfører man i lokaler som ikke har tilstrekkelig størrelse og akustikk kan det føre til dårligere trivsel og dårligere kunstnerisk resultat, og kan i alvorlige tilfeller også medføre helseskader som tinnitus og hodepine.

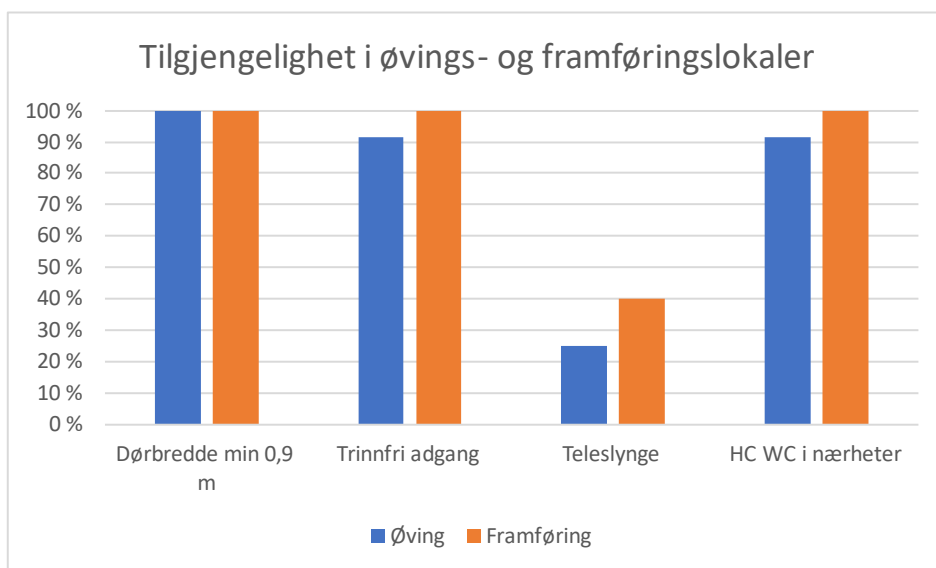
Et vanlig klasserom er ofte ca 80 m³ og har takhøyde på ca 2,7 m - dvs et volum på ca 220 m³. Gymsaler (eldre type) har ofte mål på ca 10m x 20 m med 5 m takhøyde - dvs ca 1000 m³. Mange aktiviteter trenger store rom til sin aktivitet, f.eks. skolekorps med 35 medlemmer har behov for ca 1.500 m³.

Informasjon om krav til rom som brukes til ulike musikk-aktiviteter finner du her:

Musikklokaler.no

Tilgjengelighet

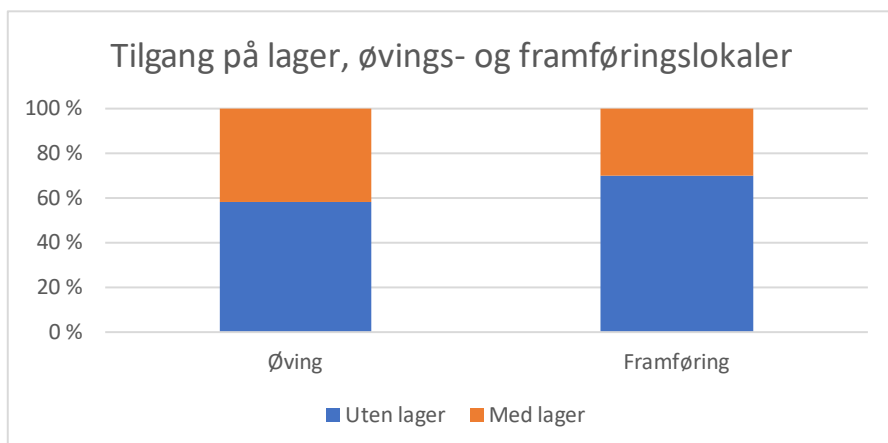
Type	Øving	Øving	Framføring	Framføring
Dørbredde min 0,9 m	12	100 %	10	100 %
Trinnfri adgang	11	92 %	10	100 %
Teleslynge	3	25 %	4	40 %
HC WC i nærheter	11	92 %	10	100 %
Alle øverom	12		10	

Økede krav til tilgjengelighet gjør at dette må planlegges inn om man skal gjøre endringer i rommene.

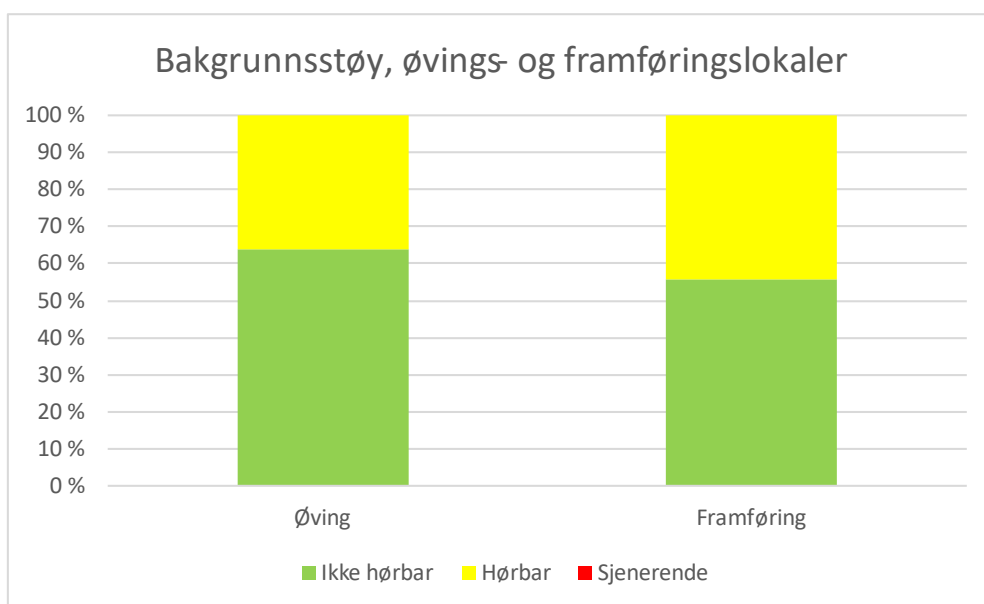
Tilgang på lager

	Øving	Øving	Framføring	Framføring
Uten lager	7	58 %	7	70 %
Med lager	5	42 %	3	30 %
Sum	12		10	

Bakgrunnsstøy

	Øving	Øving	Framføring	Framføring
Ikke hørbar	7	64 %	5	56 %
Hørbar	4	36 %	4	44 %
Sjenerende	0	0 %	0	0 %
Sum	11		9	

Rom og hus som er med i undersøkelsen

Følgende hus og rom er med i kartleggingen:

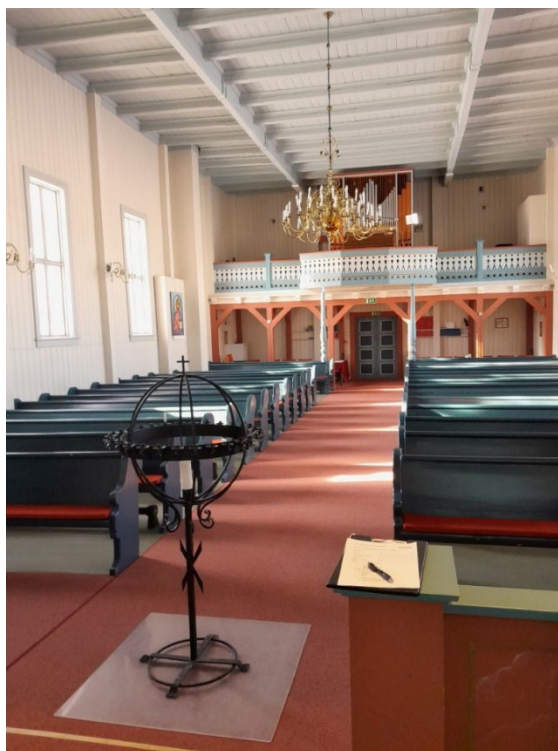
Hus	Rom
Rådhuskinoen	Kinosal
Rådhuskinoen	Foaje
Åsnes kirke	Kirkerommet
Arneberg kirke	Kirkerommet
Arneberg kirkestue	Kirkestue
Idrettens hus Kjellmyra	Storsalen
Sønsterud barneskole	Skolekjøkkenet
Hof kirke	Kirkerommet
Hof kirkes kapell	Kapellet
Åsnes ungdomsskole	Kantina
Åsnes ungdomsskole	Musikkrommet
Åsnes ungdomsskole	Mediateket/biblioteket
Skansen grendehus	Skansen grendehus
Gjesåsen kirke	Kirkerommet

Lag og foreninger med aktivitet i de kartlagte rommene

Lag og foreninger

Åsnes hornmusikk
 Åsneskoret
 Åsnes barne- og ungdomskorps
 Hof barnekor
 Rondo gammeldansgruppe
 Hof kulturkirke
 Los Prostatas
 Trekkspillkameratene
 Uspesifisert kor
 Uspesifisert teater
 Uspesifisert utstilling

Bilder fra kommunen

Åsnes ungdomsskole, musikkrommet / Gjesåsen kirke, kirkerommet
Skansen grendehus / Rådhuskinoen, kinosal

Sønsterud barneskole, skolekjøkkenet

Om Kulturalliansen

Kulturalliansen er en paraply for frivillige kulturorganisasjoner, stiftet 5. september 2016.

Kulturalliansen vil:

- Styrke det frivillige, organiserte kulturlivets posisjon og rammevilkår i samfunnet.
- Levere faktabaserte råd og innspill til medlemmer, politikere, departement og kommuner for å oppnå dette.

Vi er:

- Felles talerør for det organiserte, frivillige kulturlivet
- Møteplass for organisasjonene
- Kompetansebase for faktabaserte analyser om rammevilkår og behov for det frivillige kulturlivet

Våre medlemmer:

- Vi har 35 medlemsorganisasjoner fra Kulturvernforbundet til Norges Musikkorps forbund, fra teater til kor til Dissimilis, til husflid og slektsforskning.

Kulturalliansen støttes av Kulturdepartementet og Sparebankstiftelsen.

KULTURALLIANSEN

Kulturalliansen, Øvre Slottsgate 2b, 0157 Oslo, kultur@kulturalliansen.no
www.kulturalliansen.no